

Sygn. akt III RC 406/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: Katarzyna Romanow

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa małoletniego G. M. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową B. M.

przeciwko Z. M., J. M.

o alimenty

I. zasądza od pozwanych J. i Z. M. tytułem alimentów na rzecz małoletniego G. M. kwotę po 150 (sto pięćdziesiąt) zł miesięcznie, od każdego z pozwanych, łącznie 300 zł, poczynając od 12 czerwca 2013 r., płatne do dnia 10-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda – B. M.;

II. oddala dalej idące powództwo;

III. nie obciąża pozwanych opłatą sądową za postępowanie w I-szej Instancji;

IV. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

W dniu 12 czerwca 2013 r. małoletni powód G. M. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową w osobie matki B. M. wniósł do tutejszego Sądu pozew przeciwko Z. M. i H. M. o zasądzenie alimentów w wysokości po 300 zł miesięcznie od każdego z pozwanych, łącznie 600 zł płatne do 15. dnia każdego miesiąca.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa małoletniego podniosła, że ojciec małoletniego D. M. zobowiązany wyrokiem Sądu do płacenia alimentów w wysokości 600 zł miesięcznie uchyła się od tego obowiązku, również egzekucja należnych świadczeń alimentacyjnych jest bezskuteczna. Wskazała również, że ojciec małoletniego celowo nie podejmuje pracy, aby nie płacić alimentów. Podniosła także, że jej dochody nie są wystarczające do zaspokojenia potrzeb małoletniego. Nie otrzymuje również żadnej pomocy od rodziny ani Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

W odpowiedzi na pozew z dnia 5 sierpnia pozwana, działając w imieniu swoim i pozwanego, wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o obciążenie powoda kosztami postępowania. W uzasadnieniu pozwana wskazała, że zobowiązany do alimentacji ojciec małoletniego pracuje, a z wynagrodzenia za pracę prowadzona jest egzekucja. Pozwani podnieśli także, że w okresach sprawowania osobistej pieczy nad małoletnim, to jest w każdy I i III weekend miesiąca, jeden tydzień ferii zimowych, dwa tygodnie wakacji oraz naprzemiennie Wielkanoc i Boże Narodzenie, małoletni pozostaje na ich utrzymaniu. Odnosząc się do własnej sytuacji finansowej, pozwani wskazali, że koszty ich utrzymania wzrastają w związku z chorobą pozwanego. Zgodnie z treścią pisma pozwana otrzymuje emeryturę w wysokości 1669 zł, ponadto otrzymuje wynagrodzenie za pracę na pół etatu w wysokości około 900 zł brutto

miesięcznie. Koszty utrzymania mieszkania wynoszą 1100 zł miesięcznie, rata kredytu na wykup i remont mieszkania wynosi 1280 zł miesięcznie. Na zaspokojenie osobistych potrzeb pozwanym zostaje kwota około 1000 zł miesięcznie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni G. M., urodzony (...) pochodzi ze związku małżeńskiego B. M. i D. M..

(**dowód:** odpis skrócony aktu urodzenia małoletniego – k. 10)

Wyrokiem z dnia 30 stycznia 2007 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt XIII RC 3676/06 rozwiązał przez rozwód związek małżeński zawarty przez B. M. i D. M. bez orzekania o winie. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim Sąd powierzył B. M., a uprawnienia D. M. ograniczył do ogólnego wglądu w wychowanie i wykształcenie małoletniego i współdecydowania o istotnych sprawach dziecka. Od D. M. zasądził tytułem alimentów na rzecz małoletniego kwotę 400 zł miesięcznie płatną do rąk B. M. do 15. dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat.

Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2012 r. w sprawie o sygn. akt III RC 40/12 tutejszy Sąd podwyższył zasądzone w wyroku rozwodowym alimenty na rzecz małoletniego z kwoty 400 zł do kwoty 600 zł miesięcznie.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków sygn. III RC 40/12)

Ojciec małoletniego rzeczzone alimenty wpłaca nieregularnie, w ostatnim czasie w niepełnej wysokości. W okresie od sierpnia do października 2012 r. oraz w grudniu 2012 r. alimenty na rzecz małoletniego za zobowiązanego płaciła pozwana. W 2013 r. ojciec małoletniego dokonał wpłat na jego rzecz w maju (400 zł) oraz po wytoczeniu powództwa – w październiku (300 zł) i listopadzie (300 zł).

W związku z nieregularnością w uiszczaniu rat alimentacyjnych na wnioski powoda złożony w dniu 28 lipca 2009 r. wszczęte zostało postępowanie egzekucyjne prowadzone przez komornika sądowego pod sygn. Kmp 78/09. W toku prowadzonej egzekucji komornik wzywał zobowiązanego do zapłaty należności, zwracał się również do ZUS-u, US i BEL. Stan zaległości alimentacyjnych ojca małoletniego łącznie z odsetkami wynosił na dzień 30 sierpnia 2013 r. 10377 zł.

(**dowód:** akta w sprawie egzekucyjnej Kmp 78/09; zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych – k. 156; informacja o stanie zaległości w sprawie egzekucyjnej z 30 sierpnia 2013 r. – k. 155; potwierdzenia wykonania przelewów krajowych z rachunków bankowych D. M. i J. M. – k. 43-50)

W dniu 14 marca 2013 r. przedstawicielka ustawowa małoletniego złożyła do Prokuratury Rejonowej W. Zachód doniesienie o popełnieniu przestępstwa uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego w okresie od lutego 2007 r. do 22 kwietnia 2008 r. oraz od 20 maja 2008 r. do sierpnia 2009 r. Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2013 r., sygn. akt 1 Ds 1180/13 dochodzenie umorzono wobec stwierdzenia, iż czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego.

(**dowód:** doniesienie o popełnieniu przestępstwa z dnia 14 marca 2013 r. – k. 97-98; postanowienie o umorzeniu dochodzenia z 26 sierpnia 2013 r. – k. 203)

W latach 2009-2011 ojciec małoletniego prowadził działalność gospodarczą polegającą na wykonywaniu prac remontowych i wykończeniowych. Działalność ta została zawieszona w dniu 1 kwietnia 2011 r.

W dniu 4 marca 2013 r. ojciec małoletniego zawarł z (...) Sp. z o.o. umowę o pracę na okres próbny do dnia 31 maja 2013 r. na stanowisku kierowcy. Pracował w wymiarze 1/2 etatu i z tego tytułu otrzymywał wynagrodzenie w wysokości 800 zł brutto miesięcznie. Następnie w dniu 1 czerwca 2013 r. z tą samą spółką zawarł umowę o pracę na czas określony do dnia 31 maja 2018 r. w takim samym wymiarze czasu pracy i za takim samym wynagrodzeniem. Z dniem 19 lipca 2013 r. ojciec małoletniego przestał pracować na tym stanowisku w wyniku rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron.

Ojciec małoletniego mieszka ze swoją konkubiną w G.. Podejmuje prace dorywcze. Ze względu na schorzenia kręgosłupa niewskazane jest, aby ojciec małoletniego wykonywał pracę związaną z dźwiganiem oraz pracę w pozycji przymusowej siedzącej lub stojącej.

(**dowód:** dane z wpisu w rejestrze REGON na dzień 23 stycznia 2012 r. – k. 7; umowa o pracę na okres próbny z dnia 4 marca 2013 r. – k. 31; zaświadczenie lekarskie z dnia 1 lutego 2013 r. – k. 51; umowa o pracę na czas określony z dnia 1 czerwca 2013 r. – k. 30; informacja (...) Sp. z o.o. z dnia 25 lipca 2013 r. – k. 212)

Matka małoletniego B. M. jest z zawodu ekonomistką. Od 1994 r. jest zatrudniona na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w C. (...) Sp. z o.o. na stanowisku krupiera. Jej miesięczne wynagrodzenie wraz z napiwkami wynosi około 2000 zł netto.

Małoletni wraz z matką zamieszkują w domu w O. (gmina K.). Na koszty utrzymania domu w łącznej kwocie około 900 zł miesięcznie składają się opłata za energię elektryczną (350 zł miesięcznie), wodę (50 zł), podatek od nieruchomości (480 zł), telefon (30 zł), wywóz śmieci (26 zł), opał (5000 zł rocznie). Ponadto matka małoletniego spłaca kredyt, którego miesięczna rata wynosi 313 zł.

(**dowód:** karta zarobkowa matki małoletniego za 2012 rok – k. 113; zaświadczenie o zarobkach za luty 2013 r. – k. 12; dokumenty dostawy wyrobów węglowych i rachunki za opał – k. 122-123, 126-136; zawiadomienie (...) z 19 czerwca 2013 r. – k. 124-125; przesłuchanie matki małoletniego – zapis na płycie CD – k. 239)

Koszty utrzymania małoletniego stanowią znaczną część zarobków jego przedstawicielki ustawowej i wynoszą około 1270 zł miesięcznie, na co składają się koszty: wyżywienia (500 zł), wyprawki szkolnej (80 zł), przypadająca na małoletniego część kosztów utrzymania domu (450 zł), odzież i obuwie (100 zł), środki czystości (50 zł), rozrywka (50 zł), leczenie (40 zł). W związku z powyższym matka małoletniego nie jest w stanie pokryć wszystkich swoich potrzeb i potrzeb małoletniego z otrzymywanego wynagrodzenia.

(**dowód:** przesłuchanie matki małoletniego – zapis na płycie CD – k. 239)

Matka małoletniego nie otrzymuje pomocy finansowej od swoich rodziców. Nie utrzymuje kontaktów z ojcem. Jej matka I. N. otrzymuje emeryturę w wysokości 1200 zł miesięcznie. Jest osobą cierpiącą na liczne schorzenia, w związku z czym nie jest w stanie udzielić materialnego wsparcia powodowi i jego matce.

(**dowód:** dokumentacja medyczna I. N. – k. 26-231; przesłuchanie matki małoletniego – zapis na płycie CD – k. 239)

Pozwana H. M. otrzymuje emeryturę w wysokości 1669,66 zł. Pozwana ponadto pracuje na 1/2 etatu na stanowisku pracownika ds. kadrowo-płacowych i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 650 zł miesięcznie. Pozwany Z. M. cierpi na poważne schorzenia kręgosłupa. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 22 listopada 2013 r. otrzymał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, która przysługuje mu do dnia 31 maja 2015 r. Wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1258,76 zł.

(**dowód:** decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o waloryzacji emerytury z dnia 1 marca 2013 r. – k. 81-82; porozumienie stron o zmianie umowy o pracę z dnia 14 czerwca 2013 r. – k. 83; decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o przyznaniu renty z dnia 22 listopada 2013 r. – k. 236-237; przesłuchanie pozwanej – zapis na płycie CD – k. 239)

Pozwani mieszkają w mieszkaniu przy ul. (...) we W. wraz z matką pozwanego A. M.. W celu wykupienia tego mieszkania pozwani w dniu 11 lipca 2012 r. zawarli umowę pożyczki. Miesięczna rata kapitałowo-odestkowa wynosi 1280,91 zł. Ponadto pozwani w całości ponoszą koszty utrzymania mieszkania w kwocie około 1100 zł miesięcznie, na co składają się czynsz (700 zł), gaz (125 zł), energia elektryczna (około 130 zł), telefon i Internet (około 120 zł). Miesięczne koszty zakupu leków pozwanego kształtują się na poziomie 150 zł.

(**dowód:** zawiadomienie o zmianie opłat z dnia 26 czerwca 2013 r. – k. 84; faktura VAT za gaz z dnia 17 września 2013 r. – k. 85; blankiety opłat za energię elektryczną – k. 86; faktura VAT za usługi telekomunikacyjne z dnia 10 czerwca 2013 r. – k. 87-88; harmonogram spłat pożyczki – k. 89-90; faktury VAT za lekarstwa – k. 65-68; przesłuchanie pozwanej – zapis na płycie CD – k. 239)

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie małoletniego powoda zasługiwało na uwzględnienie w części, a w pozostałym zakresie, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu.

Materialnoprawną podstawą żądania był art. 128 k.r.o i 132 k.r.o., zgodnie z którymi obowiązek dostarczania środków utrzymania, a w miarę potrzeby także środków wychowania (obowiązek alimentacyjny) obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo, przy czym obowiązek alimentacyjny zobowiązanego w dalszej kolejności powstaje dopiero wtedy, gdy nie ma osoby zobowiązanej w bliższej kolejności albo, gdy osoba ta nie jest w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub gdy uzyskanie od niej na czas potrzebnych uprawnionemu środków utrzymania jest niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami. Oceniając zasadność żądania powoda należy mieć także na uwadze treść art. 133 k.r.o., który stanowi, iż rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Poza powyższym wypadkiem jednak uprawniony do świadczeń alimentacyjnych jest tylko ten, kto znajduje się w niedostatku. Z powyższego przepis wynika zatem, iż przesłanką obowiązku alimentacyjnego krewnych zobowiązanych w dalszej kolejności, a do tego kręgu bez wątpienia należą pozwani dziadkowie ojczyści małoletniego, jest występujący po stronie osoby uprawnionej niedostatek. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia niedostatku. Uczynił to natomiast Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu izby cywilnej i administracyjnej w sprawie wytycznych w zakresie wykładni prawa i praktyki sądowej w sprawach o alimenty z dnia 16 grudnia 1987 r. (M.P.88.6.60). W pkt. III uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił: „Za znajdujące się w niedostatku należy zatem uważać osoby, które nie mogą własnymi siłami zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb, nie posiadają własnych środków w postaci wynagrodzenia za pracę, emerytury czy renty ani też dochodów z własnego majątku. Do środków własnych nie można jednak zaliczyć tych środków, które zostały uprawnionemu do żądania alimentów dostarczone przez inne osoby bez obowiązku prawnego czy w wykonaniu obowiązku alimentacyjnego, lecz poza jego obowiązkowym zakresem”.

Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że ustalenia wymagało, po pierwsze, czy spełnione zostały przesłanki z art. 132 k.r.o. będące podstawą dochodzenia świadczeń alimentacyjnych od zobowiązanych w dalszej kolejności, a po drugie – czy sytuacja powoda uzasadnia stwierdzenie, iż znajduje się on w niedostatku.

Po przeprowadzeniu analizy zgromadzonego materiału dowodowego Sąd stwierdził, że jedna z przesłanek wskazanych w art. 132 k.r.o. została w niniejszej sprawie spełniona. W niniejszej sprawie została wprowadzona wskazana osoba zobowiązana w bliższej kolejności, to jest ojciec małoletniego, jednakże w świetle bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych należnych od niego należy uznać, że uzyskanie od niego na czas potrzebnych małoletniemu środków utrzymania jest, przynajmniej w chwili obecnej, niemożliwe. Mimo obiektywnych możliwości podjęcia zatrudnienia ojciec małoletniego nie pracuje, a ostatnią umowę o pracę rozwiązał za porozumieniem stron. Dokonuje, co prawda, sporadycznych wpłat na rzecz małoletniego, są to jednakże kwoty niepełne, które nie pokrywają wysokości orzeczonych przez Sąd alimentów i z całą pewnością niewystarczające na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego.

Odnosząc się natomiast do drugiej z wymienionych przesłanek, to jest do niedostatku po stronie powoda należy zauważyć, że obecnie jedynym pewnym źródłem utrzymania małoletniego i jego matki jest jej wynagrodzenie za pracę w wysokości około 2000 zł miesięcznie. Wśród usprawiedliwionych potrzeb małoletniego Sąd uwzględnił przede wszystkim koszty jego wyżywienia w kwocie około 500 zł. Należy przy tym zaznaczyć, że Sąd nie dał wiary twierdzeniom matki małoletniego, że na jego wyżywienie przeznacza ona miesięcznie kwotę 1000 zł, szacując, że w tym zakresie kwota 500 zł w prawidłowy sposób zaspokaja potrzeby piętnastoletniego chłopca. Do pozostałych

wydatków związanych z utrzymaniem małoletniego Sąd zaliczył koszty edukacji (80 zł), przypadające na małoletniego koszty utrzymania domu (450 zł), koszty zakupu odzieży i obuwia (100 zł), środków czystości (50 zł), rozrywki (50 zł) oraz leczenia (40 zł). Usprawiedliwione potrzeby małoletniego kształtują się zatem na poziomie około 1270 zł miesięcznie, co sprawia, że suma miesięcznych wydatków matki małoletniego po doliczeniu przypadających na nią kosztów utrzymania domu w kwocie 450 zł oraz raty kredytu w kwocie 313 zł, a bez uwzględnienia jej osobistych kosztów utrzymania, przewyższa otrzymywane przez nią wynagrodzenie o około 33 zł. Bez wątplenia zatem można stwierdzić, że matka małoletniego nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić jego usprawiedliwionych potrzeb, co pozwala przyjąć, że przesłanka wskazana w art. 133 § 2 k.r.o. została spełniona.

Wobec powyższego Sąd stwierdził, że po stronie dziadków ojczystych małoletniego istnieje względem niego obowiązek alimentacyjny i w związku z tym uwzględnił powództwo małoletniego co do zasady, uznając jednakże, że żądana kwota po 300 zł od każdego z pozwanych jest wobec okoliczności niniejszej sprawy nazbyt wygórowana. Sąd przyjął wprawdzie, że alimenty w wysokości 600 zł ustalone wyrokiem w sprawie III RC 40/12 jest kwotą adekwatną do usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda, zważyć jednak należy, iż zgodnie z art. 135 § 1 k.r.o. zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Innymi słowy, wysokość świadczenia alimentacyjnego stanowi wypadkową potrzeb uprawnionego oraz sytuacji zarobkowej i majątkowej zobowiązanych. W niniejszej sprawie niewłaściwe byłoby zatem proste przeniesienie ustalonego w wyżej wymienionym orzeczeniu na kwotę 600 zł miesięcznie obowiązku alimentacyjnego ojca małoletniego na jego dziadków ojczystych, bowiem – chociaż zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda pozostaje niezmienny – to inne są możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanych.

Oceniając sytuację materialną pozwanych, Sąd wziął pod uwagę, że łącznie uzyskują oni dochody w wysokości około 3578,42 zł netto miesięcznie, jednakże znaczna część dochodów pozwanych jest poświęcona na spłatę kredytu na wykup mieszkania, w którym pozwani mieszkają wraz z matką pozwanego (1280 zł), oraz jego utrzymanie (łącznie 1100 zł). W tym miejscu zauważyć należy, że oceniając możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanych oraz ich uzasadnione wydatki, Sąd nie uwzględnił zarzutu powoda, jakoby kredyt na wykup mieszkania zamieszkiwanego przez pozwanych był wydatkiem nadmiernym i nieusprawiedliwionym.

Dodatkowo, jak wynika z przedstawionych rachunków, pozwani ponoszą koszty zakupu leków dla pozwanego w kwocie około 150 zł miesięcznie. W tym miejscu należy zaznaczyć, że uwzględniając zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał, że podana przez pozwaną kwota 250 zł wydatkowana na leki jest zawyżona. Po odliczeniu powyższych kwot na zaspokojenie pozostałych potrzeb zostaje pozwanym kwota około 1050 zł miesięcznie. W związku z tym Sąd uznał, że alimenty w wysokości po 150 zł od każdego z pozwanych, to jest łącznie 300 zł miesięcznie odpowiadają sytuacji zarobkowej i majątkowej pozwanych, uznając, że wyższa kwota przekraczałaby możliwości pozwanych.

Z uwagi na fakt, iż w niniejszej sprawie nie zostało udzielone zabezpieczenie powództwa, a powód żądał przyznania alimentów od daty wniesienia pozwu, Sąd przyznał małoletniemu alimenty począwszy od dnia wytoczenia powództwa, to jest od dnia 12 czerwca 2013 r.

Wobec powyższego Sąd orzekł jak w pkt. I i II wyroku.

W punkcie III wyroku Sąd, kierując się dyrektywami wskazanymi w art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądów w sprawach cywilnych, mając na uwadze fakt, że to za przyczyną ojca małoletnich, a nie z zawinięcia pozwanych wytoczono powództwo, odstąpił od obciążania ich kosztami procesu.

W oparciu o przepis art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c. wyrokowi w punkcie I nadano rygor natychmiastowej wykonalności.